

Мугъяммад пайгъамбарин гирами асарар Дагъустандиъ

25-ПИ АВГЪУСТ 2013-ПИ ЙИС – УРУСИЯТДИН МУСУРМНАРИН ТАРИХДИЪ УБЧІВУ ЦІЙИ ЙИГЪ

Мугъяммад пайгъамбар Аллагъу Тааълайин махлукъатарикан варитIан заанди вуйир ву. Дугъахъна ккунивал хъуб, вари ляхнариъ дугъан рякъ бисуб мусурман касдин фарз ву, шадвалихъна рукъру рякъ ву. Ухъкан гъарурин Пайгъамбарин ﷺ вахтна яшамиш хъуз, думу рякъюз ва дугъаз кюмек апури гъарган гъадгъан багахъ хъуз ккунийи кIури фикрар шулу. Ухъ Пайгъамбарихъан ﷺ 1400 йистIан артухъ жара апурашра, аммаки ухъхан фикриинди, думу артухъ-артухъси кIваин апури, дугъан уъмрикан аьгъю апури дугъахъна багахъ хъуз шулу. Фукъан артухъ ухъ думу ккун гъапIиш, гъадмукъан дугъахъна багахъра хъиди. 25-ни август 2013-ни йис – Урусиятдин мусурмнарин тарихдиъ цийи йигъси, мусурмнари чпин уьмур таза машнаан ккебгъу йигъси убчIвра. Гъаму йигъан ухъуз ихъ улариинди Пайгъамбарин ﷺ гирами кушар, дугъан хизандин, гирами асарар, ва гъацира адлу асгъябарин асарар рякъюз мумкинвал гъабхъну.

Аьраб эмиратариан Пайгъамбарин ﷺ асарар хуру кIури гъеебхъган, шлин кIваъ сацIибкъан гирами Пайгъамбарихъна ﷺ ккунивал ади вуш, дурар вари лап шадлу гъахъну. Пайгъамбарин ﷺ гирами асарар спецрейсдиъди Абу Дабийиан Мягъячгъала шагъриз хъади гъафну. Гъацира Дагъустандиъ Пайгъамбарин ﷺ насларикан жюрбежюр аьраб гъюкуматариан 50

кас гъафну, дурарин улихъ Пайгъамбарин ﷺ асарар уьрхюрайи шейх Аьгъмад бин Мугъяммад аль-Хазражира гъафну. Му Пайгъамбарин ﷺ асарар – кушар, палтар ва жара мутмйир хъади гъафи багъаллу хялар аэропортдиъ Дагъустандин муфтий Аьгъмад-хаджи афондийи ва Правительствойин гъуллугъчйири утканди къабул гъапIну. Дурар гъюрюшмиш

апуз гъацира аьхю къадар мусурмнар уч гъахъну. Дагъустандиъ инсанариз улупуз ягъчIвурихъна Пайгъамбарин ﷺ асарар хъади гъафну. Дурар инсанариз улупуз кIури Аьли Аьлиевдин ччвурнахъ хъайи спорткомплексдиъ дивну. Саб кафари кавказдиан ваъ, хъа вари урусиятдиан йигъ-йишв дарпиди инсанар гъюз хъюгъну. Му серенжемди вари дагъу-

станлуйир сатIи гъапIну. Дупну ккундуки, мициб аьхю мянфяьтнан ляхин гъелелиг Дагъустандиъ гъабхъундайи. Жигъил, бицIир, яшлур дарпиди вари Пайгъамбарин ﷺ асарарихъди гъюрюшмиш хъуз, берекет гъадабгъуз гъялак духънайи. Инсанари мициб мумкинвал тувбан Аллагъу Тааълайиз гъямд апури, кIваантIан дюъйир апури шуийи.

Нумрайиъ:

Дюн'яйин ва Ахиратдин ляхнарин устад

Сяргъятар адру уьмур: Ник Вуйчичдиъди вуйи интервью

Къур'ан урхури, жвуваз женнет ккабалг

Сяргъятар адру уьмур: Ник Вуйчичдиъди вуйи интервью

Ихъ газат урхрудариз Ник Вуйчич кIуру касдикан гъеебхънушул. Дугъак я хилар ктар, ясана ликар ккадар, амма кIваантIан къувватлур ву! Чан сабур апували, тамам уьмур хъапIуз ккунивали Никдиъ хизан ккебгъуз ва жара ксариз кюмек апуз аьшкъ гъабхъну. Ник эвлешмиш гъахъну ва дурарин уткан хизандиъ велед бабкан гъахъну. Му кас варидюн'яйилан илдицур ву, дугъу, читинвалар алахъган, кIул ис мапIанай, уьм-

риъ учвуз фу ляхин алабхъишра, дидин ужуб тереф абгуз чалишмиш йихъай, кIури шулу. Мугъаз къюб заан образование а, ужуб бизнес а, учв китабар дикIрур ву ва гъацира актёр ва лектор ву. Чан 30 йисандин муддатнаъ му касди гизаф ужудар ляхнар апуз хъуркъну. Яшар хъубахъ Ник шаду ва къувват айи ксарикан гъахъи. Му касди гъацира жарадаризра кюмек апуру! Ник Вуйчич «Жизнь без

конечностей» кIуру организацияйин президент ву. ДумугIанна гъайри, дугъан чан лекцийрин «Attitude Is Altitude» кIуру компанияра а. Думу дюн'я ахтармиш апIбакан инжик вуйир дар. Йисандин арайиъ 250 ражари удучIвну варидарин улихъ сягънайин улхуру, дюн'яйин жюрбежюр телекомпанийриъ интервью туври шулу. «Узу йиз уьмриъ сяргъятар адар кIури хъугъраза. Ва узуз учвур гъаци духъну ккундузуз, гъятта фукъан аьхю

читинвалар гъахъишра. Учву учвуз дерккнайи сяргъятариз, ясана жарадари учвуз дерккнайидариз лигай», - гъамци дибикIна Никдин «Жизнь без границ» кIуру китабдиъ. Му касдиъди гъюрюшмиш гъахъидариз, мугъан марцивал, апуруб кIваантIан вуйиб гъябкъган, чпин фукъан аьхю читинвалар ашра, вари кIваълан гъябгъюру, гъацир кас ву му. Гъаму касдиъди вуйи интервью гъурхган, ичв уъмрикан фикир апуруб ккун апураза.

Пайгъамбарин ﷺ кушар жикбан церемония

26-пи август 2013-пи йис – варитан маракулу ва килигураи ляхин – Пайгъамбарин ﷺ кушар жиклуб. Му ляхин апруз мумкинвал Дагъустандин муфтий Агъмад-гъяжи афандийиз тувну.

Кушар жикбан бадали чпин гъадму ляхниз герек вуи вари шартар тамам дапну, жиклуб хъюгъну. Сабпи ражари кушар лизи парчайигъян гъидиржну ва гъадму ляхниз гъязур дапнайи ахю ичI айи ленгриъ ивру. Душвазди гъязур дапнайи алатариан Зам-зам шид узру. Гирами кушар дижикну шид турбийи-

рианмина кранарихъна гъюру ва бутылкириз урзу. Му берекетнахъди тамам дубхънайи шид, иншаАллагъ, варидариз пай апиди.

Гъаму церемонийин къялахъ хялар удучIвну уч духънайидарин улихъ гъулхну ва ахю вуи чухсагу къайд гъапну Дагъустандин муфтийиз, РД-йин президентдиз ва гъазира му ляхниз сеbeb гъахьи имбу ксариз.

Дурари дагъустанлуйир иманлу, гъякъ рякъ дибиснайи, Пайгъамбарин ﷺ рякъюхъди гъягъюрайидарси гъяркъюнчуз гъапну.

Халкъди учвуз чухсагъул кIура

Пайгъамбарин ﷺ асарариз лигуз лап ахю къадар мусурмар гъафну, гъятта дурарин къадар саб гъеликъан яваш гъабхундайи. Лигуз гъюрудар йигъ-йишв дарпиди гъюйи. Уч духънайидариз читинвалар даришди кIури, душваъ лихурайидар йигъ-йишв дарпиди лихури гъахъну. Ихъ республикайин тарихдиъ мициб мумкинвал ухъуз дархъузра мумкинвал вуи, эгер му ляхниз республикайин Глава Рамазан Гъажимурадовичдин ва Дагъустандин Правительствойин кюмек гъахъундайиш. Рамазан Гъажимурадович учвра Пайгъамбарин ﷺ асарариз лигуз, берекет гъадабгъуз гъафну. Рамазан Гъажиму-

радович мусурмариз Исламдин гирамиваларикан берекет гъадабгъуз мумкинвал туvu республикайин-сабпи Глаvasи ихъ тарихдиъ гъузди. Дагъустанлуйириз мициб машквар, шадлу йигъар тувбаъ лап ахю роль ва иштираквал ихъ адлу дагъустанжви, сенатор Сулейман Керимовди гъубхну. Думу касди гъаму ахю серенжем ккебгъну кIудубкIайиз шлу харжар вари чайна гъидисну. Магъа нубатнан ражарира думу касди Аллагу Тааълайихъан чаз ахю саваб гъазанмиш гъапну. Сулейман Керимовди гъарсар асарариз лигуз гъафирихъди шадвал пай апрура, ва думу инсанари Аллагу Тааълайихъна илтIикну апру

дубийирикк ккахъра. Дюн'яйиъ фукъан вушра девлету ксар а, амма дурарикан цибдаризтIан чпин пулар мици ужуб терефназди ишлетмиш апруз мумкинвал тувнадар. Сулейман Керимовди Дагъустан бадали гизаф уждар ляхнар гъапну. Агъзариинди мусурмарни, гъадму кас сеbeb духъну гъяж тамам гъапну. Гъаму кас сеbeb духъну, Дагъустандин диндин тереф гизаф за гъабхъну. Гъазира ахю вуи чухсагъул правоохранительный органариз, медротникариз, йигъ-йишв дарпиди, гъадушваъ ляхин гъапIдариз.

Учредитель
Благотворительный фонд «Путь».
Газета печатается по согласованию и одобрению Духовного управления мусульман Дагестана

Редакционный совет
Председатель редакционного совета муфтий РД
Ахмад-хаджи АБДУЛАЕВ

Заместитель муфтия РД
Махди-хаджи МУТАИЛОВ

Главный редактор
Заурбек (Абдулла) ЯИКБАЕВ

Редактор
Ансар РАМАЗАНОВ

Канонический редактор
Мухаммад-Рамазан РАДЖАБОВ

Корректор
Шарафудин ДАШДЕМИРОВ

Дизайн, вёрстка
Мухаммад МУСАЕВ
Иса ОМАРОВ

Менеджер
Мухаммад ХИРЯСУЛАЕВ
Абдулсабир АХМЕДОВ
Руслан ШАХМАРДАНОВ

При перепечатке ссылка обязательна.
Набрано и сверстано на компьютерной базе газеты «Ас-Салам».
Газета зарегистрирована Федеральной

службой по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций.
Свидетельство о регистрации ПИ № ФС 77-42079 от 24 сентября 2010 г.
Отпечатано в ООО «Дом печати» по адресу: пр-т Акушинского, 20. Заказ № _____

Тираж 3.250 экз.
Сдано в печать 3 сентября 2013 г. в 18:00

Адрес редакции
367015, РД, г. Махачкала, ул. Аскерханова 13а.

Телефоны:
Редакция: (8722) 51-85-22.
Подписка и доставка по г. Махачкале: 914-222.
по Республике Дагестан: 8-988-699-28-24.

E-mail: info@assalam.ru; www.assalam.ru

Пайгъамбарин ﷺ асарар уърхрур — Агъмад аль-Хазражи

Мугъяммад пайгъамбарин асарар уърхюрар Агъмад бин Мугъяммад аль-Хазражи кѳуру кас ву. Думу ва дугъан хизан ансарарин насларикан, Хазраж ва Авс тухмиан ву. Дурар Мадина шагърин агъларикан вуйи ва дин къабул дапѳну Пайгъамбар ﷺ ва имбу мугъажирар (Меккайиан гъижра гъапѳдар) чпихъна къабул гъапѳну. Учухъди вуйи интервьюий Агъмад бин Мугъяммад аль-Хазражийи Урусиятдииз дуфну Дагъустандиан вуйи гъякълу мусурмарихъди гъюшмиш хъуз лап шад вуза, кѳури гъапну. «Узу кѳваанѳан чухсагъул кѳураза Дагъустандин муфтийиз, Республикайин улихъ хъайидариз, гъаму ляхнар кѳули адагъбаз шерик гъахъидариз ва Пайгъамбарихъна ﷺ ккунивал ади, гъаму асарариз лигуз гъафи вари дагъустанлуйириз. Гъямд ибшри Аллагъдиз ﷻ, Дугъу ихъ гирами Пайгъамбарин ﷺ жандикан жара гъахъи тикйир ихъ йигъаз уърхбан ва гъацира Пайгъамбарин ﷺ ккуртгар ва жара дугъан хизандин мутмйир. Пайгъамбарин ﷺ асарарихъди аьлакьалу гизаф аьламатнан ва маракьлу ихтилатар а. Дурар асас ляхнар ву. Му асарар варидюн'яийѳ фукъан

аш, хабар адар, гъаз гъапиш дурар гъисаб сарира гъапѳндар. Гъядисдиѳ дупнаки, Пайгъамбарин ﷺ, чан аьхримжи гъяж дапѳну, чан кѳул алдапѳну кѳури. Кѳул алдапѳурайириз дугъу

сабпи нубатнаан арччул тереф алдапѳ гъапну. Хъасин дугъу чан берекетнан кушар асгъабариз пай гъапѳну, гъаруриз саб-къюб куш. Ухъухъна дуфнайи хабарийѳ дупнадар, кушар гъуркъу

асгъабарин ччвурар ва шлиз фукъан гъурукънуш. Амма, дурар вари динлу гъюкуматарийѳ, сифте Ислам тарабгъу йишварийѳ, асас вуди мугъажирарин ва ансарарин агълуийѳ дин тарабгъуз, яркъу апѳуз гъушу йишварийѳ айибдин ихъ саб шак'вал адарихъ. Дурар гизаф гъюкуматарийѳ а, амма дурарин къадар фукъан вуш, саризра аьгъдар».

Мялумат:

Агъмад Бин шейх Мугъяммад аль-Хазражи гъижрайиинди 1386-пи йи-сан, Шябан вазлин 18-пи йигъан (1-пи сентябрь 1966-пи йис григорианский календариинди) хамис йигъан Абу-Даби шагърийѳ бабкан гъахъну. Шейх Агъмад аль-Хазражи ужуб гъякълу хизандин ву кѳури, адлу ву. Дугъан хизанар къюр асгъабдин насларикан ву – Рафаа ва дугъан адаш Рафия Бин Малик бин Ажлан. Дугъан адаш, шейх Мугъяммад аль-Хазражи Абу-Дабийийѳ судебный ляхнарин аьхюр вуди гъахъну ва гъацира 20 йисанкъан юстицияйин ва вакъфйирин министрди гъилихну. Шейх Агъмадди диндин илмар чан адаш шейх Мугъяммад аль-Хазражийихъ гъурхну.

Пайгъамбарин ﷺ наслари мавлид гъурхну

Ухъухна Пайгъамбарин ﷺ асарар хъади гъафи хълар – Пайгъамбарин ﷺ наслар вуйи диндин аьхю аьлимар ву. Дурар, Дагъустандин мусурмар гъяркъган, дагъустанлуйи-рин илмин тереф гъябкъган, имандин ижмивал гъябкъган, мюгътал гъахънийи ва гъаддихъди сабси лап шадра гъахънийи. Мистаѳ ва спорткомплексдиѳ аьрабари

уткан мавлидар гъурхну. Пайгъамбарин ﷺ насларин хиларийѳ, ихъ гизаф дагъустанлуйи-рин хиларийѳси сюбгънар айи, ва дурар гъарган Аллагъ ﷻ кѳваин апѳри шуйи. Дурариз дагъустанлуйи-рин Пайгъамбар ﷺ ккунидар вуди, дугъан сунна дибиснайидар вуди ва агълу сунна валь жамааьйин рякъюѳ айидар вуди гъяркъну.

Гирами асарарин берекет, иншаАллагъ, Дагъустандиѳ гъаргандиз гъубзди

Магъа сарун Дагъустандиан Пайгъамбарин ﷺ асарар гъурхну... Аммаки ихъ юрдарийѳ гъаргандиз берекет гъубзди, гъаз гъапиш асарар уърхрударин арайиѳ гъамус Дагъустандин муфтий, шейх Агъмад-афандира гъахъну. Агъмад

аль-Хазражийи гирами Пайгъамбарин ﷺ чѳар Агъмад афандийихъна тувну. Гъамус думу чѳар Дагъустандиѳ хъибди. ИншаАллагъ, ухъуз дидкан берекетра хъибди кѳури, умудлу вухъа.

Дагъустандин муфтий Аьгмад афанди асарар уърхрур гъахъну

Шейх Аьгмад бин Мугъяммад аль-Хазражийи гьаргандиз уьбхюз клури, Дагъустандин муфтий Аьгмад-гъажи афанди Аьбдуллаевдиз Пайгъамбарин ﷺ члар тувну. Му серенжем 30-пи августдиъ Мьгъачгъала шагърин клулин мистаъ клули гъубшну. Гъаму члар тувувалихъна шейхди гъацира гъадму ляхин тасдикъ апру документа тувну. Му серенжемдиъ мистаз

дуфнайи вари мусурмнарин улихъ му асарарин санад аш-шариф гъурхну. «Узу шейх Аьгмад-афандийихъна сильсилаинди узухъна гъурукъу асарарикан тувраза, дурар ухъухъна Пайгъамбарихъанмина ﷺ гъюра», - гъапну Аьгмад аль-Хазражийи. Дугъу чан улхбаъ дагъустанлуйириз ислягъвал ва берекет ккун гъапну. «Узу гъаму гирами мутмуйин жавабдарвал учв'ин, дагъустанлуйириин илипураза. Узу уч-

виз гъаму шагъидарра хъади му уьбхюб васият апураза», - гъапну дугъу. Думу йигъан гъацира шейх Саид-афандира къваин гъапнийи. Аьгмад Хазражийи му касдиз ахю къимат тувну ва Дагъустандиъ айи диндин къувват, илмар – мурар шейх Саид-афандийи гъапну ляхнин натижа ву гъапну. Дугъу ккергъу ляхнари гъи йимишар тувра, дугъан ляхин улихъ гъабгъюра ва шейх Аьгмад-гъажи афандийи давам апура.

Чан нубатнаъ Дагъустандин муфтий Аьгмад-афандийи Аьгмад ибн Мугъяммад Хазражийиз мициб багъаллу пешкеш тувбан ахю чухсагъул къайд гъапну. «Гъаму гъи шулайи ляхни нубатнан ражну Дагъустан берекетнан йишв вуйиб улупура. Узу вари мусурмнаркан туба апуб ккун апураза. Гъит гъаму йигъ ичв уьмун таза клулиан ккебгъу йигъ ибшри!» - гъапну РД-ийн муфтийи.

Дюн'яин ва Ахиратдин ляхнарин устад

АБДУРИЗАКЪ ИБН МАЖИД АЛ-ЛИКА (1901-2004)

Чирагъ-нирин дерейиъ, юкъуб тереф гъяйбатлу дагъларин арайиъ къюб гюрчег гъул а, дурарикан сабунуб успагъи Лика гъул ву. Гъулан дикъят тарих адар, хъа тахминан дурарин гъул Татар-Манголарин дявйирин къяляхъ 1300-пи йисарихъан арайиз гъафиб гъисаб апъуз шулу.

Ухъуз мялум вуйиганси, гъарсаб гъулаъ, мягъялиъ, шагърариъ ухдира, гъамусра, ва гъюз имбу деврариъра Аллагъу Тааълайин амриинди, Дугъаз артухъ-си ккунидар, Дугъу къваин апрудар, ва Аллагъу Тааълара ккунидар ади хъиди. Гъацдарикан саб ву пуз шулу Лика гъулан Мазяаьрин тухум. Чпин абйирин мелзалан дуфну, дурариз мялум вуйи агъювалариинди, дурарин тухми чан бина ккебгъра Жамал кпуру касдилян. Дугъан гъахънийи Ибрагъим кпуру бай, дугъазра Рамазан (Мази) кпуру бай, дугъаз гъахъну къюр бай: Гъялим ва Рамазан. Гъялим аба 130 йисахъна яш гъабши кас ву, кпури халкъдин мелз-нийин ал, накъвдин гъвандик гъахъи йис дибикнайиб чпуру дубхъну, агъю апъуз шули имдар, хъа кечмиш гъахъи йис камиди ву -1932-пи йис. Рамазназ гъахъну юкъур бай: Юсуф, Ибрагъим, Гъяжикъурбан ва Рамазан. Ибригъим-диз гъахъну Гъялим ва Салим. Салимдин къяляхъ фужкдара хътар. Гъялимдин юкъур бай ву: Ибрагъим, Мажид, Манаф ва Абдуллагъ. Мажиддизра - юкъур велед: Абдуризакъ ва шубар: Сувар, Раз'я ва Тамум. Абдуризакъдин веледер ву: Абдукъадир, Абдугъялим, Кисран, Фазли ва Фатимат. Зиихъ кудухнайи абйирикан Ислам илимдихъди къваантлан заан дуствал гъапидар ву: Гъялим аба, Мажид аба, Абдуризакъ аба ва Абдукъадир аба. Абдуризакъ ибн Мажид ал-Лика 1901-пи йисан аьдати нежбер ва аьлим Мажид ибн Гъялимдин хизандиъ бабкан

гъахъну. Дугъриданна, сабпи илимин агъювалар гъадагъну Гъялим абин ва Мажид гагин хликк. Чан илимдин агъюваларин дарежа яркъу ва за аплбан бадали думу Табасаран райондин Цухтигъ гъулан медресейиъ айи машгъур аьлимар Малла Гъасан ибн Гъаснахъна ва Малла Юсуфдихъна гъаьру. Душваъ убхивал давам хъпан къяляхъ, думу илимдин агъювалар давам апъуз Агъул мягъялин Миси кпуру гъулаз гъягъюру. Душваъ дугъан устаз аьлим малла Багъауддин шулу. Илимдин агъюваларихъна сабси уьмрин дугъу яшайишдиз лазим вуйи кесперин таж-рубара гъадабгъури гъахъну: гъвандин

уствалин, харатчивалин ва рукъан уствалин. Читин вахтари думу, хизан уьбхюз гъазанж гъадабгъбан бадали, даима гъадму ляхнариин машгъул шули гъахъну. Урхивал давам хъпан къяляхъ, дугъу ва адаш Мажидди чпин гъулан мистаъ медресе тикмиш апур. Хрижв гъул'ан ва чпин гъул'ан вуйи хайлин тьлимари душваъ илимин дарасар гъадагъуру. Магъа душваъ урхури берекет гъадабгъу сакъюдар тьлимар: Хрижв гъул'ан вуйи Мевлюдин, дугъан бай Абдулкъадир, Керим, Шамиль, Эфенди, Мирзабала, Сиражудин ва жарадар. Абдуризакъ ибн Мажиддиз

эзбер вуди гъабхъну бабан члалнахъна аьраб, тюрк, азербайджан, урус, лезги ва агъул члалар. Германияйихъди дявдин йисари дугъу эскервал апур «ляхнин фронтдиз» Абхазия вилайатдин Гагра кпуру шагъриъ. Душваъ дугъу чан пишекарвалин агъювалар заан дарежайиинди ишлетмиш апур ва хъана гъарсаб апур ляхнарин тажруба заан дарежайиз адапур. Дявдин къяляхъ гъулаъ колхоздин мяишатди апур ляхнариъ иштирак шули, дурариз ахъю кюмек апур: гъулан мяишатдиз лазим вуйи алатар-шейар кадауру, гъяйвнарин лигънар йивури шулу. Думутанна гъайри, дугъу чпин ва жара мягъяларий гизаф хулар дивру. Адаш кечмиш хъпан къяляхъра дугъу, вари жямаяьтдин ляхнар Шариаьтдин къанундихъди гъахъуз кюмек тувру ва имамвалин вазифа кпулииз гъабхъуз хъюгъру: жаназа гъудган апуб, дяват, мажлисар, мевлюдар кпули гъахъу чпин гъулаъси, Хрижв гъуланра кпулииз гъабхан бадали ахъю кюмек апур гъахъну. Абдуризакъ ибн Мажид Дирчва мягъялиъ гъахру Ислам диндин серенжемарихъна Сувакк ва Гъухурик мягъяларийра шлудариъ вафалуди иштирак шули гъахъну. Думу мягъяларин аьлима-рихъди дугъан, берекет ва илимдин агъювалар гъадабгъури, даима аьлакъа ади гъабхъну. Дугъан мялимар вуди гъахъну Халгъарин Наврузбег-эфенди, Уртлларин Ханмягъяммад-эфенди, Кюргъарин малла Мягъяммад-эфенди ва жарадар.

Мялумат тувдар:
Межидов Фазил Абдуризакъович –Лика гъул, Межидов Керим Фазилович, Межидов Шамиль Фазилович, Гъибикпур Абдулмуталиб-гъяжи Гъязратиълиев ву

Ухъкан гизафдариз агъьдру ляхнар

ГЪУДГАН БАТИЛ АПИРУ ВА ГЪУДГНИЪ КАРАГЪАТ ВУЙИ ЛЯХНАРИКАН

Гъарсар мусурман касдиз ухъуз Аллагъу Тааълайи фарз дапнайи ляхнарикан дикъятнаан агъяди ккунду. Суткаийи хъуб гъудган апуб Аллагъу Тааълайи гъарсар мусурман касдин иливнайи фарз ву. Гъаци вуйиган, ухъуз фу сеbeb дубхъну, гъудган батил шулуш, агъяди ккунду.

Гъудган батил апур ляхнар:

1) Жвуваз агъядира гъуд-гник гафар апуб. Гъудган чпуру шулу, эгер фициб-вушра къюб гъарф, ясана мяна айи саб гъарф, гъапшиш, гъатта дугъаз гафар апуз гуж гъапнушра. Эгер учв гъудгник кайиб къваълан дубшну, саб бици калам гаф гъапшиш, ясана гъудгник гафар апуб гъарам вуйиб агъьдарди гъабхъиш, ясана инсан гъаци тазад диндиз дуфнайир гъахъиш, дидин аьфв апур. 2) Гъудгник гизаф ражари

аьлава гъаракатар апуб. Мисалназ, эгер агъядира гъудгнийи артухъ рукуъ, ясана жара рукнар гъапшиш, гъудган батил шулу. Ясана хъади-хъади шубуб гъаракат гъапшиш, мисалназ шубуб лик алдаб-гъиш, ясана гъудгник ергури гъахъиш. Му ляхнар агъяди гъапшишра, къваълан дубшну гъапшишра, гъудган батил шулу. Зарар шулдар, эгер бици гъаракатар, мисалназ тубар ришвуб, гизаф вушра, текрар гъапшиш. 3) Улхъан, къялхъан фука удубчвну, гъудган батил хъуб. 4) Эгер ккурттарик, ясана жандик нежес кубкйиш, эгер палатдин канчар нежесдик куркйи гъахъиш, гъудган батил шулу. Ва гъацира, мисалназ, сар касди тпури хлиъ дибисну, хъа клак нежесдик кубкйи гъудган апураш дициб гъудган батил шулу. Гъудгниз зарар шулдар, гъудган апур вахтна, рукуъдиъ, ясана жара рукнариъ, эгер

нежес жвувак кудрубкйи, гъаршнаъ аш. 5) Аьврат ачмиш хъуб. Жиларин аьврат хутгнахъан къамкъарихъна ккебквал ву. Дишагълийин аьврат гъуд-гник ва гъацира жара инсанар хъайи йишвахъ вари жандак, машна хиларин гагъар ктарди. Аьврат ккебкруб гъациб дубхъну ккундуки, жандин лигъдин ранг дяржкърусиб. 6) Ният дигиш апуб. Гъуд-гнин вахтна ният гъудган дебккидиза кпури, ясана думу фтихъди вуш тьялукъ дарапуб. Мисалназ, эгер саб фука гъаб-хъиш, гъудган дебккидиза, ясана чпуру апидиза, кпуруш гъудган батил шулу. 7) Къиблайихъан гъидицуб. Къиблайихъан жара терефназ гъидицуз хай шул анжах сала-ту хавф (дявдин вахтна апур гъудган) апруган. 8) Ипуб, убхъуб. Хъа эгер къваълан дубшну сациб гъипиш, ясана гъарам вуйиб агъьдарди гъабхъиш, гъудган

батил шулдар. 9) Ислам диндиан удучвуб **Гъудгнин ракааьтар** Фарз гъудгнарин ракааь-тар йициургуб ву, дурарийи йициургуб рукуъ, сумчлуна юкъуб сужда а. Ва урчвудчунна юкъуб так-бирра а. Урчвуб аттагъият, дурарикан хъуб фарз вуйи-дар. Йициуб салам, варжна хъуцурна шубуб тасбигъ. Вари гъудгнариъ айи рукнар къюдваржна сумчлуна юкъуб рукну ву. Гъачиндин гъуд-гнийи сумчлур рукну, лавландин - ягъчвурна къюб рукну. Ва юкъуб ракаатнан гъудгна-рийи - хъуцурна юкъуб рукну.

Гъудгник макругъ вуйи ляхнар

Гъудгник карагъат вуйи гъяра-катарик кахъра: маш минди-тинди илбицуб, ва гъацира заваризди лигуб. Гъяжат адар-ди ушвнийин хил иливуб. Саб ликрийин дугъжвуб, саб лик

сабтлан улихъ дивуб, чиб-чпик карснуб дивуб. Чат ктучвуб ккунди гъудган апуб. Рукуъ-диъ кпул ис апуб. Шубубпи ва юкъубпи ракааьтариъ агъ-гъямдин къяляхъ сура урхуб, амма сабпи къюбпи ракаатарийи хъуркундарш, шубубпи ва юкъубпи ракааьтариъ урхуру. Сабпи аттагъият душ-ваъ дюаъ урхури ярхи апуб макругъ ву. Макругъ къюбпи аттагъиятдиъ дюаъ дурубхди гитуб. Имамдихъди сабси гъаракатар апуб. Явашди урхури йишвахъ ягъалди урхуб, хъа ягъалди урхури йишвахъ явашди урхуб. Гъудган апуз карагъат вуйи йишвар: Чпурхяр хъайи чиркин йишв, малар уркру йишв, церковдиъ, сенагогаийи, накъвдин, банайиъ, девйир аьру йишвахъ, Къабайин гъваин, сурат кайи ккурттариин.

Рашид Аьлимуратов
Дагъ Огни шагърин
имамдин заместитель

Сяргьятар адру уьмур: Ник Вуйчидихъди вуйи интервью

1 « Суал: Хажалатнаъ айи ксариз фу пуз ккундувуз?

Ник Вуйчич: Гьамусьяьт вари дюн'я читин гьялнаъ а. Узуз гьябкьонзуз, фукьан аьжудди вуш Либерия, Гана ва саспи Египетдин районар. Йиз фикриан, гьацдар ляхнар аки, фукьан читин вахтар гьахьшира, дурари ухьуз ижмиди ликриин дугъужвуз мумкинвал тувру. Узу жара ксаринра, вари ляхнарина гьаври айи кас дарза, амма гьамци кпураза: ухьу саб мутмуийан жвуву жвув дидкан асиллуди дерккри шулха. Ухьуз пул а, мутму а, ляхин ва жара леззетар а. Эгер ухьу гьаму ляхнариъ шадвал абгуруш, думу гьаргандиз вуйиб дар, гьятта саб бицни вахтназтан. Заълан гьилигтан, учвуз ичв уьмур тамамдиси рябкьюз мумкин ву, хъа дикъатниинди гьилигиш, думу лап ичиди хьуб мумкин ву. Фу ляхни юкв камилди тамам аплуз мумкин ву? Наркотикари, арагъ убхъивали юкв тамам апурдар, думу тамам апруб ккунивал, шадвал ва багахъ хъайидарихъди ужуб аьлакхайъ хьувал ву. Хъа пулихъди му ляхнар тамам аплуз шлудар дар. Мисал, миллиардер касди учв кечмиш шулайи вахтна, сабсана фу вуш апидиза, кпури фикир апурдар аьхир. Думу вахтна дугъу анжах чакан фикир апиди. Узуз ктабгъуз тувна – узхъан узуз адрубдиина хъял бисуз шулу, ясана узхъан узуз айибдиз чухсагъул пуз шулхъан. Асас вуди инсанари фикир апури шулу чпи мягърум гьахь ляхнарикан, ав, думу читин ляхин ву, амма ухьу чухсагъул дупну ккуни ляхнарра а.

Суал: Уву гизаф ляхнарихъ мягърум гьахь ксарихъди гьорюшмиш шула: хал имдрудар, пенсия хъабтдар, ясана ляхнихъ, багахълу касдихъ мягърам гьахьидарихъди, дявийр гьахь ишварихъ дуламиш шулайидарихъди. Уву дурариз кпури шула: «Узуз учву гьац вушра чухсагъул кпурудар духъну ккундузуз». Жвув варибдихъ мягърум гьахьиган, гьямд апрударикан хьуз фици шулу?

Ник Вуйчич: Саб ражари узу варидарин улихъ сягнайиин улхруган, душваъ хилар хъгру, ликар ккадру

сар бици бай айи. Дугъан абйир-бабариз, гьац бабкан гьахьир хъанара а, кпури, хабаркьан адайи. Адаши думу бай сягнайиина хъади гьафну ва вари уч духънайи шубуд агъзур касди гарчлар йивуз хъюгъну, гьаз гьапиш дурариз чпин улариинди аьламат гьабкьну. Узук хилар ктарзук, ликар ккадарзук, амма фициб читинвал узуз ашра, дидлан асиллу дарди, белки, узу хъанара шлиз вуш аьламат шул. Белки, инсандин дерд, хажалат ашул, мумкин ву, дидин кьяляхъ шадвалра хьуз. Узу инсанариз кпури шула: «Учвуз учвкан закурин йигъан фу шулуш аьгъдарчвуз. Гьелелиг мумкинвал имиди, кпул ис маплан». Эгер вари ухьуз ккуниганси шулдарш, ясана саб хажалатвал гьабхьшиш, диди сарун варибдихъ мягърум гьахьну кпурадари! Гьарсаб хажалатвал думу ужвлахъна лик алдабгъуб ву, эгер фикир гьапиш.

Суал: Уву улхурайи видеоийз лигури инсанарик кубчъврайи аьшкълувал гьабкьган, мягътал шулу. Дурар яв уьмриин ва фици уву думу чи-

тинвалар алдаьну, улихъ гьудучъвнуш, гьаддин мягътал шула. Ав, увуз аьламатнан имтигъян алабхъунвуз, уву аьламатнан ляхнар гьаплунва, амма гьар йигъан, аьдати касдинси, явра апру ляхнар аяв. Гьаму ляхнар увуз айи тажруба вуйин?

Ник Вуйчич: Ав, уву кпурайиб гьакъ ву. Йизра имбу ксаринстар читинвалар а. Узу кьуб проектдин аьжур вуза, ав юкьвнаан ищрушира шулу. Гьар йигъан гьачининган гьудужврур машнаъ инчI ади гьудужвуз шулдар. Амма узу узуз дивнайи рякь-юхъди гьагъюри, узу яваш-явашди за шулаза. Саспи дюшошар, ляхнар дишлади дигиш шлудар, хъа саспидарсана заткъан дигиш даршлудар хьуз мумкин ву.

Суал: Уву гучIвал адарди яшамис хьуз гьудубгъунза гьапунва. Увуз заткъан гучI, гьалабал-лугъвал адарнуз?

Ник Вуйчич: Гьамци пидихъа, узуз гучIвал айиган, узу жилирвал абгурза, гьадму улубкьуб тамам аплуз. Йиз заткъан гучIвал адар, кпури пуз шулдар. Амма йиз кIваъ айи жилирвали думу заткъан адрубси гьисаб апуру. Жилирвали, гьятта увуз гучIурушра кмиди фу вуш аплуз мумкинвал тувру...

P.S. Перевод гьапурихъан... Мусурман касди чаз рябкьюрайи вари ляхнарикан фикир дапну ккунду. Гьаму материал газатдиз туври ич фицдар вуш ляхнарихъ мягърум гьахь ксарин юкв ачмиш аплуз кпури ният айич. Гьаму ктибтбаан гьаври шулуки, Аллагу Тааьлайи Чав туву имтигъян кпулиз адабгъуз инсандиз аьхю кувват тувру. Гьит Аллагу Тааьлайи гьаму хилар, ликар ккадру касдин нумуна имбу-даризра бисуз тавфикъ туври. Аллагу Тааьлайин рягъимлувалик умуд ктарди мигъитанай, дугъриданна, Дугъу чан лукдар кюмек дарди гьитурдар ва дурариз, чибхъан тамам аплуз даршлу имтигъянра тувурдар.

Гъазур гьапуру: Саида Ибрагъимова

Узхъан гьибису бурж кьяляхъ апурдар

Узу, Уьмарова Хадижат Султановна, 1937-пи йисан бабкан гьахьунзу, ва бабкан гьахьихъ-анмина йитимди гьахьир вуза. Гьамус йиз хиликкра кьор йитим ккайиз: кьор хтул. Узу Мягъачгъала шагьрин Хизрова кючейиъ яшамис шулаза. Йиз гьамциб читинвал айиз: узу магазиндиъ лихурайза, узухъна инсанар гьюри, пул, ясана мутму буржди бисуийи. Саб гафниинди, инсанари аьхю кьадр пул гьибисунзхъан. Гьуншйир, узуз бурж тувну ккунидар, 60 кас ву, амма тувурдар, гьарган, адрич, хьибган тувдича, кпури шулу. Гьаму суал дугъубжвну 8 йис ву. Учвкан кIваантан ккун аплураза, кюмек апинайчва гьадму пул гьадрихъан бисуз, гьаз гьапиш узукра жара касдин 300 агъзур манат бурж ка. Узхъан гьадму касдин бурж ктипуз шуладар, гьамрари йиз бурж тутрувдикан гагъди. Аллагъ кь бадали кюмек апинайчва! Дурарикан саспидарихъан чпин аьжузвалиан йиз бурж ктипуз шуладар: саспидар инвалидар ву, тмундар – саб жорейин ляхин аплуз даршлудар, шубубпидарсана – йитимар. Мистахъ хъайи «Инсан» кпуру фонддизра илттикунза, дурари, гьадму узуз буржи вуйи ксар

чпи дуфну ккунду, гьадмуган шлубдин кюмек апларча, гьапну. Хъа саспи буржлу ксари кпуру: Хадижат, узуз яв бурж ктипуз ккундузуз, хъа амма Аллагу Тааьлайи гьитрадар, гьаз гьапиш уву магазиндиъ папрус, пиво мосу туврава. Узу магъа гаф тувраза, эгер йиз бурж ктипуруш, узу пиво, папрус магазиндиан адабгъурза, узу йиз гунгъар гьитуз гьазур вуза, эгер кюмек апру кас гьахьшиш. Пирами Рамазандин вазлиъ узу пиво, папрус масу тувундарза, ва заткъан масу тутрувура гьазурди вуза. Узу йиз йитимариз хал гьадабгъу дишагълийиз 300 агъзур манат пул кьяляхъ дапну ккунду, хъа гьадму имбу пул тутрувди, узхъан йиз хулазди гьелелиг гьагъюз шуладарзухъан. Квартирайиъ яшамис шулаза, ипрубра магазиндиан хърибгъуб шулич. Ккун аплураза, Аллагъ кь бадали кюмек апинайчва! Гьаму ксари йиз пул тувуз кюмек апинайчва! Узу мягътажвал айи кас вуза. Гьаму ксари йиз пул тувбан бадали, узу фу дапну ккундуш, хабар тувайчва.

Жаваб: Гьюрматлу Хадижат, уву лап читин гьалнаъ ава. Уву кпурубдиинди, увуз буржлу вуйи ксарикан саспидарин

пул тувуз мумкинвал адар. Хъа чпиз мумкинвалра ади, амма пиво, папрус тувруган, яв бурж ктипуз Аллагу Тааьлайи гьарам апурачуз, кпуру ксар ихъ диндин кьанунарихъди таниш дар. Чак кайи бурж ктипурударза кпуру касди чаз варитлан аьхю гунгъарикан саб гьазанмиш апура, ва Гьиямат йигъан дицир касдиз лап аьхю аьзаб хьибди. Гизафдариз шагьидарин дережайикан аьгъашул. Ари гьадму шагьидаризкъан аьфв апурдар, эгер дурари, мумкинвал ади, бурж ктипундарш, ясана чан васиятдиъ гьибикундарш. Абдуллагъ бин Аьмр бин аль-Аьсдихъан вуйи гьадисдиъ Пайгъамбарин кь гафар хура: «Шагьидиз варидин аьфв апуру, анжах бурж ктарди» (Муслим, Гьаким, Аьгмад). Фикир тувайчва, гьюрматлу гьардшар ва чйир, Аллагу Тааьлайи му ляхин шагьид касдизкъан аьфв апурдар, эгер мумкинвал ади тувундарш. Хъа учву, мусурмнар вуча кпури, гьаму дишагълийихъан пул дибисну, гьамус кьяляхъ тувуз мумкинвал ашра, кьяляхъ тутрувбан бадали жорбежор себебар агурачва. Бурж ктипуб – гьаму касдихъна вуйи ичв фарз ву. Эгер учву думу гьаму дюн'яйиъ

кьяляхъ дарапишра, Ахиратдиъ кьяляхъ апидичва, амма аьхю хажалатнаъ ва зарарнаъ ади, ва, гьаз гьаму дюн'яйиин ктипундайккан, кпури, шву-малв хидичва. Сабсана, гьаму кагъзиъ дупна, эгер йиз пул кьяляхъ гьапиш, пиво, папрус магазиндиан адабгъурза кпури. Гьюрматлу Хадижат, уву пиво, папрус, гьарам вуйиб гьадри яв бурж ктипайиз адабгъ. Гьаз гьапиш, уву чпурубдихъан гьадму ксар бадали, яв бурж кьяляхъ апина бадали хътакну ккундар, хъа Аллагу Тааьла бадали хъадакну ккунду. Дурар масу тувуз Аллагу Тааьлайи гьарам дапна, ва уву, мусурман кас, диндин кьанунарихъди гьагъюз чалишмиш духъну ккунду. Гьаму гьарам гьибтбаан, иншаАллагъ, яв ариш-веришдин артухъ берекет хьибди. Фуну касди кьяляхъ тувуз ният адарди пул гьибисиш, думу тлафлик мисал ву. 8 йисандин арайиъ эгер дурари яв бурж ктипундарш, сабпи ражари кпулиз гьюроб гьадму вуки, дурарин бурж ктипуз фикрикьан адаршул. Хъа эгер ктипуз мумкинвал адарш, гьациб читин гьял вуш, гьит думу Пайгъамбарин кь гьадисдихъди гьарахри ва

бурж ктипуз кюмек шлу дюаъ урхри. Муаьзди ктибтура, саб ражари Пайгъамбари кь дугъаз гьапну: «Я Муаьз, саб дюаъ улупузавуз? Эгер увук Сабир кпуру дагъси аьхю бурж кади гьабхьшира, гьаму дюаъ урхури, Аллагъдикан ккун апури гьахьшиш, Аллагъди кь думу ктипуз кюмек тувру, илттик Аллагъдихъна кь ва йип: «Аллагъумма, Маликаль-мульки, туьгиль-мулька манташа'у, ватанзиуль-мулька мимманташа'у, ва туиззу ман таша'у, ватузиллю ман таша'у. Биядикаль-хайру, иннака аьла кулли шай'ин кьадирун, тулижуллайла фи-н-нагъари, ва тулижу-н-нагъара фи-ль-лайли, ва тухрижу-ль-гъаййа мина-ль-маййити, ва тухрижу-ль-маййита мина-ль-гъаййи, ва тарзукъу ман ташау бигъайри гьисаб. Рагъмана-ддун'я валь-ахирати ва Рахимагъума, туьти ман ташау мингъа ва тамнау ман ташау, иргъамни рахматан тугънини бигъа аьн рахматин ман сивака!» (Пабарани) Гьит Аллагу Тааьлайи увуз кюмек туври, гьюрматлу Хадижат, ва, мумкинвалра ади, яв бурж туври адру-дариз аькьол, фикир ва гьакъвалихъна гьюб кьисмат ибшри!

Къур'ан урхури, жвуваз женнет ккабалг

Гъямд ибшри Аллагъдиз ﷻ Чан ккуни Гъябиб ва ихь Саййид Мугъяммад ﷺ халкъ гъаплу ва дугъаз вягъю вуди чаз ухшар адру лап марцци ва камил вуйи калам туву. Къадар адрукъан гъямд ибшри Аллагъдиз ﷻ вари умматарикан ухъу мусурмунарни, Къур'ан ухру агъларди дисбаз. Салат ва салам ибшри Гъябибуллагъдиз, шлин гъюрматна-ан ухъуз гъаму заан дережа къисмат дубхънаш, гъадгъаз. Гъацира салат ва салам ибшри дугъан асгъябариз.

Гъюрматлу ватанагълийир, гъи ихь клул'ина гъацдар вахтар дуфнаки муганайиз заан дережа дибиснайиб гъи варитлан исскан вуйибси дибисна, исскан дережайиъ айиб заан дапна, ва инсанарра дид'ин элleshмиш духъна. Гъациб месэлайикан гъисаб шулу гъи ухъуз Къур'андин фазилатваликан аьгъдруб, думу Къур'андиз лайикъ вуйи гъякъар тувуб, ва думу урхуб аьдат апиввал, текрар апурри гъарган, думу к'ваьлан апувал. Ав, дупну ккундуки, гъарсаб мутму-шейгназ чан ччвур тувну ккунду. Ухъуз фукъан гъагъиди ебхъурушра, ихь ватандиъ Къур'андин вари гъякъар тамам апувал кеспди дидиснайи инсанар агуз гъагъиди ву. Ва инсанар гъациб гъялнахъна дуфнаки, Къур'ан урхуб саб фициб-вуш художественный китаб урхубси дубхъна. Гъамциб эдебсузвалиан ва гъясбикк ккадрувалиан гизаф инсанарин гъудгъниъ «Фатигъя» сура ра лап аьжуз гъялнагъди, гъалатлар кади урхури шулу. Ихь варидарин юквар Къур'андина, думу эзбер апбиина, дидихъна вуйи адабариина жалб апуб метлеб вуди, гъачай гъаддин фазилатваликан, дидин заанваликан, эдебарикан, думу урхбан ва урхуз улупбан савабарикан улхухъа. Ухъуз аьгъиди ккунду, гъюрматлу мусурман гъардшар ва чйир, Къур'андин фазилатарикан ва заанваларикан улхури гъахъиш, дурарикан дупну ккудуклуз ухъхъан гъич даршул ва дурар кудухну ккудуклуб ухъ'ан удукъури ляхнарарикан дар. Гъаз гъапиш Къур'ан учв Аллагъдин ﷻ къадим вуйи, яники ккебгъувал адру, халкъ дапну адру калам ву, ва дидин фазилатра, жара каламариз гъилигтан, гъадмукъан артухъ вуки, ухъуз гъилигтан Аллагу Тааьлайин фазилат фукъан артухъ вуш, ари гъадмукъан. Ва гъамдиан ухъуз аьгъю шулаки, Къур'андин фазилатнан къадарнан гъаври ахъуз ва дидин багъаллувал ебцуз анжах сар Аллагъдихъантлан ﷻ даршул! «Мибягъ» клуру китабдиъ Аьли асгъябдиланмина дуфнайи саб гъамциб гъядис хура, Пайгъамбри ﷺ гъапну: «Къур'ан - думу Аллагъдихъди ﷻ вуйи саб лап ижми, затра гъудрубтлу аьлакъа ву, дидин аьжайиб ляхнарарикан къадар я инсанарихъан, я малаикарихъан, я сана жинарихъан абгуз даршул, думу аьжайиб ляхнар заткан ккудуклудар дар, думу чавра асуллагъ йирси шулдар, я думу гизаф урхури, текрар гъапну клури, инсан инжик апруб дар. Шли Къур'андиан гафар гъапиш, дугъу гъякъ клура, шли му Къур'ан имамди гъибисиш, дугъаз дюз рякъ бихъуру, шли дидихъди гъюкум гъапиш, думу гъякълуди гъюкум апрударикан шулу, ва шли дидхъан ижмиди хъч'ихиш, дугъан Аллагъдихъна ﷻ вуйи рякъ гъякълуб шул». Гъаму гафариан яркъуди гъамциб мяна ачмиш апуз шулу: ухъу аьлакъа клуруган, думу ухшар ву

саб тлурниз, гъаддихъан хъч'ихну гъушган, диди гъадму мутмуийхъна багахъ хъуз кюмек апурру, ва фуну касди думу чан хлиъ гъибисиш, диди думу кас, зат шафра адарди, Аллагъдихъна ﷻ гъахиди. Хъа дидин аьжайибваларикан улхуруш, пуз шулуки, гъийин йигъаз аьхю аьлимар вуча клуру ксарра дидихъинди сабпи классдиз гъягъурайи баяр-шубарси лигуру. Фукъан дурари дидин мянайикан фикир апурри гъашиш, гъадмукъан артухъ Аллагъди ﷻ дурариз дидин мяна ачмиш апурру, ва хъанара артухъ фикир гъапиш, хъана яманди мянайин урнар т'аьру, гъаци аьхир адрубъкан... Хъа думу фукъан текрар гъапишра, думу саризра абт'идар, ухъуз варидариз аьгъяхъузки, фукъан уткан шиир вушра, мягли вушра, дидин аднан саб вахт шулу, саб къадар дидихъ хъпехъган, думу абт'уру. Хъа Къур'андин месэла дици дар: агъзраринди йисар гъушну, амма Къур'ан, чав гъафи вахтари фици утканди вуш, гъийин йигъанра гъаци утканди ву. Муаз бин Жабал клурури Пайгъамбарин ﷺ гъядис хура: «Гъиямат йигъан гъарсар Къур'ан урхури дих апурру ва гъарсарин клул'ин таж иливру, ва гъарсаб таждиъ 70 агъзур рукну шулу, гъарсаб рукнуийъ уру яькутдин багъалу гъван шулу ва гъарсаб тажди аку апурру, йигъар йишварин арайиъ ккарапуз шлубкъан рякъ вуди ярхла айи чпин гъвалахъ йишвар. Хъа гъерхру мугъхъан, разиди вуна? Дугъу, «ав» клури, жаваб тувру. Дугъу «ав» гъапнушра, дугъахъди хъайи малаикари, яники Кирамул катибин клуру малаикари, клуру: «Я Аллагъ ﷻ, артухъ апин гъадгъаз!» Аллагу Тааьлайи дурарин метлебназ жаваб туври клуру: «Маалахъанай дугъ'ин гъациб багъалу палат ва ше'йар карим вуйивалин къадар за апрудар!» Хъасин му касдихъан гъерхру: «Рази вуна гъаму къадарни-

ин?» Дугъу «ав» клури жаваб тувру. Ва къюби малаикари хъана ккун апурру: «Я Аллагъ ﷻ, уву гъаму яв лукраз хъанара артухъ тувал!» Аллагъди ﷻ клуру Къур'андин агълариз: «Гъачаккай ичв арччул хилар!» Ва Аллагъди ﷻ дурарин варидарин арччул хилариъ чан разивал ивру. Аллагу Тааьлайи клуру: «Гъачаккай ичв гагул хилар, ва гъачаккбан къялахъ ац'ру Аллагъди ﷻ дурарин хилар гъаргандиз вуйи уьмрихъди. Гъамдихъди тувру дурариз, ригъдин фициб нур вуш, гъацдар нурар, дурарикан гъарсар 70 агъзур малаикди женнетдиз хъади аьгъюру, ва Аллагу Тааьлайи дурариз клуру: «Гъарахай хъади думу женнетдиз ва дугъаз гъарсаб Къур'андиан вуди гъурху гъарфнан ажру рубкъай. Ва гъарсаб ужуб ляхнихъан тувай саб дережа, гъарсаб дережайин арайиъ варж йисан ккарап'рубсиб манзил ади». Хъасин клуру Къур'андин агълуйиз: «урх Къур'ан», ва урхруган, яв урхувал уткан апин ва тартил апин думу фици уву дон'йи тартил апурри гъахънуш ва яв хал хъибди гъадму йишвахъ наан уву аьхирди вуйи Къур'андин аят ккудуклиш. Ва думу инсанди гъадмукъан гизаф уткан сеснинди урхузхъюгъру, лап гъадму Къур'ан убхивали хайизкъан думу саб хулахъна луьлуьдикан дапнайиб, дид'ин 70 агъзур урчвин ал, гъизиликан дапнайидар, ва му хулаъ къадар адрубкъан жюрейин мейвана йимиш шулу, нирарин къадарра клуруш, лап аьхюб шулу. Мушваъ шулу мугъан хпар ва луклар. Ва гъацира шулу гъацдар улариз зат дяркъю, ибаризра дерерхъу ва инсанарин к'вазкъан дяргъру аьжайиб мутмийр. Му кас гъамци гъаму хулаъ айиган, дугъахъинди гъарсадар урч'ариан малаикар уч'вуз хъюгъру. Садпидариан уч'вру 70 агъзур малаик, саб уткан машар гъайидар, саб

успагъи ний хъайидар, гъарсар малаикдихъди Аллагъдихъан ﷻ пешкеш (гъадият) хъади шулу ва гъарсабди клуру: «Салам увуз яв сабур апувализ, фукъан уткан йишв дарин му хал, ва гъаму пешкеш Аллагъдихъан ﷻ увуз ву ва Дугъура ув'ина салам хура ва увуз салат тувра». Хъасин къюбпи урч'ариан уч'вру 140 агъзур малаик, ва гъамрарра шулу гъаму сабпи ражну гъафидарси уткандар, ва гъамрарихъра шулу гъациб пешкеш, ва гъадму садпидари фу гъапнуш, мурари гъаци клуру. Ва шубубпи урч'ариан уч'вру 280 агъзур малаик ва, гъамци артухъ шули, вари 70 агъзур урч'ариан къюб ражари малаикар гъюру. Аьхириъ, хуру дугъан абана баб, ва гъадраризра тувру гъаму касдиз фициб караматвал тувунуш Аллагъди ﷻ, ари гъациб. Ва дурари, гъайран духъну, гъерхру: «Фтин бадали учуз мициб къадар гъабхъну, я Аллагъ?» Дурариз жаваб тувру: «Учву ичв веледариз Къур'ан улупувалин гъюрматна-ан». Асгъябарихъан дуфнайи хабарри клураки, ухъуз женнетдин макъамарин, дережийрин къадар Къур'андин аятарин къадаркъан ву. Фунур касди швнуб аят аьгъю гъапиш, гъадмукъан женнетдиъ дугъаз дережара тувди ва фуну касди вари аятарин гъякъар тамамди гъурк'ну к'ваьлан гъапиш, гъадгъаз вари женнетдин дережийр къисмат хъиди. Гъюрматлу мусурманар, ухъу Къур'ан урхбан савабарикан ва дережийрикан улхруган, аьгъю дапну ккундуки, гъарсаб ляхнин чан илим а, ва гъарсаб илимдин чан мялим а. Мидихъди сабси чан фарзди вуйи ляхнар, суннатар ва эдебerra а. Гъюру нумрайи, иншаАллагъ, Къур'ан урхругандин фарзарикан, суннатарикан ва эдебарикан жикъиди улхидихъа.

Амир Мевлютов
Огни шагърин медресейин мялим

– Ушв дибиснайриз, гъудгнин жикIруган, ушварихъан шид хъажабгъуз ихтияр айин? Ушв дибиснайриз шуруш хъютIюбгъюз ихтияр айин?

– Ушв дибиснай касдиз, гъудгни жикIруган, ушвар ажагъуз ихтияр а, аммаки лап айтIна хай шулдар. Ушв дибиснайган, шуруш хъютIюбгъюз ихтияр а, эгер думу марци шуруш вуш. Хъа эгер марциб дарш, мисалназ спарихъ хъайи йиккариан ифи гъабгъуру касдин вуш, дициб ифдихъди кибикъну айи шуруш хъютIюбгъуз хай шулдар. Амма думу ксарин гъарган гъаци ифи гъабгъуруш, дицир касдиз афв апIуру (Иабнат).

– Балин ва шуран арайиъ, эвлешмиш хъуз кIури, гаф тувнайи вахтна телефондихъан гафар апIуз хай шулин?

– Байна риш, гъелелиг никягъ дарапIдикъан гагъди, чиб-чпиз гъярам ксар ву, яни дурариз телефондихъан гафар-чIалар апIуз ихтияр адар. Балинна шуран арайиъ гаф а кIури, диди гъелелиг сабан фукIара гъял апIурадар, анжах, Шариаътдиинди, думу шурахъна гаф гъадабгъуз сарун жарадарихъан гъюз шулдар, гъаз гъапиш дугъу жарариз гаф тувна. Гъаци вуйиган, дурари никягъ дарапIдикъан гагъди, телефондихъан гафар апIуб гъярам ляхнариккан шула.

– Жилириз гъюрмат, эдеб дарапIру хпирин ибадат къабул апIурин?

– Гъядисдиъ дупна: «Шубурин дюъйир къабул апIурдар, дурарин ужудар ляхнар завариз за шулдар, гъамрарин арайиан шула жилириз гиран кадапIнайи хпир, гъятта жилир чан хпирин рази хъайизкъан».

Гъаму гъядисдин гъаври духъну ккундуки, думу касдин гъудган тамам хъибдар, дугъаз гъудган апIбан тамам саваб шулдар. Аллагъу Тааблайи жилиринна хпирин арайиъ ужудар аьлакъийр уърхюз ухъуз теклиф апIура. Эгер хпирин жилириз гъюрмат апIурдарш, дугъаз мютIюгъ шулдарш, дурарин хизан фициб хъибдихъа? Чпин юлдшарин, багахълуйирин багахъ жилириккан харжиди кIуру дишагълийирра алахъуру! Дици хай даршул. Аьгъю йибхъ, дурариз яв читинваларикан дерд ктар, гъятта уву кIурубдихъ хъпехъуз аьшкълуди ву. Хъасин яв къяляхъ дурар ув'ин аьлхъюри шулу. Увхъан Аллагъу Тааблайин разивал дубгъу, багахълуйирин терефнаан увухъна вуйи гъюрматра къит хъибди. Хъа эгер жилирихъ хъпехъури гъабхъиш фу шулу? Саб кIуруб, ичв хизандиъ гъюрмат, чиб-чпин гъаври хъувал ва Аллагъу Тааблайин разивал хъибди. Хъа Аллагъу Тааблайин разивал гъабхъиган, гъаму дюн'айиъра, Ахиратдиъра анжах ужувлар шулу. Пайгъамбарин ﷺ гъядисдиъ дупнаки: «Эгер дишагъли гъудган апIури, Рамазандин вазлиъ ушв бисури, зина апIбахъан учв уърхюри, жилириз мютIюгъ шулуш, дугъаз кIуру: «Увуз ккуни ракнаррианмина женнетдизди учIв».

– Хпирихъан жилириз тIалакъ тувуз шулин?

– Ваъ, хпирихъан думу ляхин апIуз шлуб дар. Хпирин туву тIалакъдиъ къувват адар ва гъякълубра шулдар. Му ляхниъ аьхю гъикмат а. Фикир апIинай, эгер хпариз дициб мумкинвал айиш, дурари швнуб ражари тIалакъ тувуйи? Лап гизаф ражари. Дидин себебра, дурар лайиъ вуйикъан фикирлудар дар, кIуру мяна дар, мяна гъадму вуки, Аллагъу Тааблайи дишагълийир жилартIан лап гъисс айидар вуди халкъ дапIна. Саб гиран дубхъну, ясана саб жара фукIа гъабхъиш, дишагълийи чан аькъвлихъди, фикрихъди дурушди, дишлади тIалакъ тувуб мумкин ву, хъа хъял кимдруган, гъапIубдиин швумал шулу. Хъа гъаму дупнайибдиан, жилириз хпирикан чаз ккуниб апIуз ихтияр а, кIурира гъаври духъну ккундар. Эгер жилири чаин али фарзар апIурдарш, дугъаз жилириккан чаз тIалакъ тувуб ккун апIуз ихтияр а, эгер дугъу тIалакъ тувурдарш, думу ляхнин гъякънаан алим касдихъна, имамдихъна душну ккунду («Шаргъуль мягъялли»). Амма хпирин тIалакъ ккун апIруган, лап дикъат фикир дапIну ккунду, эгер саб бицIидикъан сатIиди яшамаш хъуз мумкинвал имиди вуш, думу мумкинвал ишлетмиш дапIну ккунду. Ухъуз аьгъябузки, фукъан дишагълийир а, хизан ккебгъуз ккунидар, чпихъ жилир хъади ккунидар, думу фицир гъахъишра.

- Хюни ккибтруган, ккундушра-ккундаршра никкдик хюндин нежесдикан кубкIуз мумкин ву. Мициб аьгъвалатнаъ фу дапIну ккунду? Вари никк нежес шулин? Дици вуш, базарариъ масу туврайи вари никк, хах, мас гъярам шулин? Кюмек апIинайчва жавабан! Баракаллагъ.

– Хюни ккибтрайи вахтна никкдик хюндин нежесдикан кубкIну кIури, эгер дид'ан никкдин ранг, тIаьм ва ниъ дигиш гъабхъундарш, думу кубкIбахъан уърхюз читин вуйивалиан, кубкIубдин афв апIуру (лиг «Шаргъуль Мафруз», 209-пи маш).

Гъюрматлу ватанагълийир!

Дагъ. Огни шагърин кIулин мистаъ диндин суалариз жаваб тувру отдел ачмиш дапIна. Эгер ичв диндикан суалар, шаклу, гъаври адру, ясана мистахъди алакъалу вуйи суалар аш, зенг апIинай: + 79640007468, ясана + 79894476468

Учура, ич терефнаан, учухъна илтIикIу гъарсар касдин суалназ диндиъ улупнайиганси жаваб тувуз чалишмиш хъидича, иншаАллагъ

Гъюрматлу мусурман гъардшар ва чйир!

Нагагъ учвуз ихъ мусурман диндихъди аьлакъалу вуйи месэлийиркан гъаври адруб гъерхуз ккундуш, ясана «Ассалам» редакцияйиз вуйи суал аш, зенг апIинай: 8-960-411-19-53, ясана 51-85-22. Учхъан шлубдин, иншаАллагъ, учу кюмек апIидича ва ичв гъулулугъар тамам апIуз чалишмиш хъидича.

ДАГЕСТАНСКИЙ ИСЛАМСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ ШЕЙХА МУХАММАД-АРИФА

ОБЪЯВЛЯЕТ ПРИЕМ АБИТУРИЕНТОВ НА ОЧЕРЕДНОЙ 2013/2014 УЧЕБНЫЙ ГОД

Цель обучения – подготовка специалистов со средним и высшим профессиональным религиозным образованием по направлению «культ исламского вероисповедания» квалификации «священнослужитель исламского культа».

ПРОДОЛЖИТЕЛЬНОСТЬ ОБУЧЕНИЯ:

- ✓ в медресе – 3 года.
- ✓ в Дагестанском исламском университете – 5 лет.

ДОКУМЕНТЫ НЕОБХОДИМЫЕ ДЛЯ ПОСТУПЛЕНИЯ:

- ✓ нотариальная копия документа о среднем общем образовании (поступающим на базе основного общего образования (9 класс.) вместе с нотариальной копией аттестата необходимо представить справку со школы о переходе на семейную форму обучения)
- ✓ копия паспорта;
- ✓ фотокарточки размером 3x4 в количестве пяти штук;
- ✓ медицинская справка Ф 086;
- ✓ копия прививочного сертификата Ф 156/93-у;
- ✓ рекомендация от преподавателя религиозного обучения либо от руководителя мечети (имама) расположенной по месту жительства абитуриента.

ПРИЁМ ДОКУМЕНТОВ С 1 ИЮНЯ ПО 17 АВГУСТА

Наш адрес

г. Махачкала, ул. Дахадаева, 136
тел.: 8 (8722) 67 55 08; 8 988 294 56 16

– Къур'андиъ Иса пайгъамбарин ччвур швнуб ражари кIваин дапIна?

– Гирами Къур'андиъ «Иса» кIуру ччвур 25 ражари кIваин дапIна.

Рузнама

Октябрь

Йигъ	Гъиринд. Ас-Субгъ.	Ригъ гъудуб.	Лисундин Аз-зугър	Гъаркван. Аль-аьср	Лавлан. Аль-Магъриб	ХъитIирхъ. Аль-гIишаъ
1	5:07	6:42	12:39	15:56	18:36	20:00
2	5:08	6:43	12:38	15:54	18:34	19:58
4	5:11	6:45	12:37	15:51	18:30	19:54
6	5:13	6:48	12:37	15:49	18:26	19:51
8	5:16	5:50	12:36	15:47	18:23	19:47
10	5:18	6:52	12:35	15:44	18:19	19:43
12	5:20	6:55	12:35	15:41	18:15	19:40
14	5:22	6:58	12:35	15:39	18:13	19:38
16	5:25	7:00	12:34	15:37	18:09	19:35
18	5:27	7:02	12:34	15:34	18:06	19:31
20	5:29	7:05	12:34	15:32	18:03	19:28
22	5:31	7:07	12:33	15:30	18:00	19:25
24	5:33	7:10	12:33	15:28	17:57	19:22
26	5:35	7:13	12:33	15:26	17:55	19:20
28	5:37	7:15	12:33	15:24	17:52	19:18
30	5:39	7:17	12:33	15:22	17:50	19:16